

mišljenja i komentari

I bi i ne bi

N. Raos

Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada, Zagreb

Pod ruku mi je dopala knjiga podugačkog naslova – “Rat i revolucija u Jugoslaviji 1941. – 1945. Okupacija i kolaboracija” – koju je napisao hrvatski Amerikanac Jozo Tomasevich, a nadasve pohvalio Ivo Banac. Događaji su nam svima poznati, pa ipak... Čitam o Stjepanu Radiću: prvo ide u sovjetsku Rusiju da tamo pristupi Seljačkoj internacionali, a potom se vraća u Jugoslaviju pa završava u zatvoru zbog “komunizma”. Onda ide na Zapad, no tamo ne žele za njega ni čuti jer, vele, šurjuje s crvenima. Onda ulazi u vladu i to u koaliciji sa svojim najljućim političkim protivnikom – srpskom Radikalnom strankom.

Ili hoćete nešto iz novije povijesti? Hoćemo Srbiju optužiti zbog agresije na Hrvatsku, a kad se u nas počelo ratovati, naš je ministar obrane Šime Đodan na najbezobrazniji način oprao nekog stranog novinara, koji se usudio reći da je u Hrvatskoj rat (za našeg su ministra to bile samo “čarke”).

Zašto vam sve to govorim? Kakve to ima veze s kemijom? E pa ima, štoviše ima veze s nedavnim događajem u našoj sredini, naime s nedavno održanim i završenim XXII. hrvatskim skupom kemičara i kemijskih inženjera u Zagrebu.

Da nema novca, vidjelo se iz aviona: umjesto u prestižnom hotelu Westin, u središtu Zagreba, skup se održao na prvom katu trešnjevackog hotela Four Points. I to je dobro mjesto, pomislih (iako je riječ o preuređenom hotelu za samce), a bilo mi je drago što se skup održavao u mom neposrednom susjedstvu, tek dvjesto metara od kuće u kojoj stanujem. Svako malo skoknut ću tamo, pomislih. Tako sam mislio – ali ne za dugo.

Popeh se na prvi kat, udoh u majušni hodnik. “Gdje su posteri?” upitah pa udoh kamo su mi pokazali. U sredini dvorane stoje stolovi predstavnika kemijskih tvrtki, a oko njih uz zidove u tri-četiri reda nagurano nešto što bi trebalo predstavljati dvogodišnji napor naših kemičara. Želiš li to vidjeti, moraš ući u 60 centimetara širok (oprostite: uzak) prolaz da bi se našao između dva reda (oprostite: zida) postera. Još je gore u dvije sobe u kojima su bili samo posteri.

Ne možeš ući, ne možeš proći... Ropotarnica. Nakon što sam jedva pronašao svoja dva postera, zahvalih Bogu što ne moram pokraj njih stajati. Srećom da sam samo koautor jer s obzirom na moju klaustrofobiju i višegodišnje vježbanje karatea, pobjah se da bih mogao nekoga udariti i to tako da se taj više ne bi digao. (Strah od zatvorenog prostora lako se prometne u agresiju.)

Što sam od svega vidio? Ništa! Možda jesam nestandardan sudionik skupa (klaustrofobija), no na njemu, barem što se posterske sekcije tiče, nisi mogao vidjeti da bi bila zadovoljena i minimalna arhitektonska norma – šest ljudi po kvadratnom metru!

Ne trebaš biti suviše inteligentan da ne vidiš i na ovom skupu staru našu boljku, boljku koja se zove i-bi-i-ne-bi. Da bi znanstveni skup (financijski) dobro uspio, treba imati što više sudionika. S druge pak strane treba privući sponzore da ga iskoriste za promidžbu svojih proizvoda. Na kraju treba biti štedljiv, a to znači da ga treba održati u što jeftinijem, dakle u što manjem prostoru.

Htjeli bismo u Zagrebu imati međunarodni skup, znanstveni skup na svjetskoj razini, no za to nikako ne bismo htjeli potrošiti novac. Željeli bismo da na njemu sudjeluje što više kemičara, ali za postere ne bismo željeli iznajmiti primjerenu dvoranu. Htjeli bismo da se sudionici skupa neformalno druže, ali smo im za sjedenje dali samo dvije fotelje i jedan trosjed i sve to još zgurano uz pult s kongresnim materijalima. Htjeli bismo da se uz postere razvije diskusija, ali smo ih tako sabili da kraj njih jedva mogu stajati dva čovjeka, dakako kratkovidna, jer poster ne možeš gledati s udaljenosti veće od 30 centimetara. Htjelo bi se i ovo i ono, i ovako i onako, htjelo se svakako, a to znači – baš nikako.

Što sam vidio od čitavog skupa? Ništa. Kraj postera sam projurio poput ronioca koji jedva čeka da udahne zrak. S kolegama od gužve nisam mogao razgovarati. Svatko tko je na skup došao želio je s njega što prije otići. Sve u svemu, i jesam i nisam bio na skupu. I jesam i nisam na njemu sudjelovao. Tipično hrvatski.